

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
GYVENAMOSIOS VIETOS DEKLARAVIMO
Į S T A T Y M A S**

1998 m. liepos 2 d. Nr. VIII-840
Vilnius

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

Šis įstatymas nustato Lietuvos Respublikos gyventojų gyvenamosios vietos deklaravimo (toliau – deklaravimas) sąlygas ir tvarką, deklaravimo duomenų pateikimą, apskaitą, tvarkymą ir naudojimą, nevaržant asmenų teisės laisvai kilnotis ir pasirinkti gyvenamąją vietą Lietuvos Respublikoje, laisvai išvykti iš Lietuvos, išskyrus tuos atvejus, kai šios teisės varžomos kitų įstatymų.

2 straipsnis. Deklaravimo tikslai

Deklaravimo tikslai yra rinkti ir kaupti duomenis apie asmenų gyvenamąją vietą, siekiant vykdyti valstybinius uždavinius, gerinti administravimą, įgyvendinti švietimo, socialinės apsaugos, sveikatos priežiūros bei kitas su asmeniu, jo gyvenamąją vietą bei gerove susijusias programas, užtikrinant, kad duomenys apie asmens gyvenamąją vietą būtų pateikiami tik vienai šiuos duomenis renkančiai institucijai.

3 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Gyvenamosios vietos deklaravimas** – asmens duomenų apie savo gyvenamąją vietą pateikimas deklaravimo įstaigai.

2. **Gyvenamoji vieta** – vieta, kur asmuo nuolat ar daugiausia gyvena, laikydamas tą vietą savo asmeninių, socialinių ar ekonominių interesų buvimo vieta. Jeigu asmuo gyvena keliuose vietose, jo gyvenamąją vietą yra laikoma ta vieta, su kuria jis yra labiausiai susijęs (kur yra asmens turtas ar pagrindinė turto dalis, kur yra jo darbo vieta arba kur jis gyvena ilgiausiai ir kt.). Naujagimio gyvenamoji vieta yra jo motinos gyvenamoji vieta tuo metu, kai jis gimė.

3. **Lietuvos Respublikos gyventojas** – Lietuvos Respublikoje gyvenantis asmuo – Lietuvos Respublikos pilietis, užsienio valstybės pilietis ar asmuo be pilietybės.

4. **Gyvenamoji patalpa** – namai, butai, kambariai ir kitos patalpos, teisiškai įregistruotos kaip gyvenamosios patalpos nekilnojamojo turto registre teisės aktų nustatyta tvarka.

5. **Laikinis kontaktinis adresas** – adresas, kurį gyvenamosios vietos deklaracijoje nurodo asmuo, neturintis gyvenamosios vietos, reikalingas gyvenamosios vietos deklaravimo tikslams įgyvendinti.

6. **Gyvenamosios vietos deklaravimo duomenų tvarkymas** – deklaravimo duomenų rinkimas, kaupimas, apdorojimas, saugojimas, teikimas.

7. **Gyvenamosios vietos deklaravimo duomenų valdytojas** – juridinis asmuo, kuris teisėtai tvarko deklaravimo duomenis.

8. **Gyvenamosios vietos deklaravimo duomenų naudotojas** – fizinis ar juridinis asmuo, kuriam teikiami deklaravimo duomenys.

**II SKYRIUS
GYVENAMOSIOS VIETOS DEKLARAVIMAS**

4 straipsnis. Deklaravimo subjektai

1. Lietuvos Respublikos gyventojai privalo deklaruoti gyvenamąją vietą, išskyrus šio įstatymo 5 straipsnyje nurodytus asmenis.

2. Nepilnamečių gyvenamąją vietą deklaruoja jų tėvai, tėviai, globėjai arba kiti asmenys, kurie pagal įstatymą ar kitą teisės aktą privalo jais rūpintis, jiems atstovauti, ginti jų teises ir teisėtus interesus, išskyrus atvejus, nurodytus šio straipsnio 3 ir 4 dalyse.

3. Nepilnamečiai, įgiję visišką civilinį veiksnumą, gyvenamąją vietą deklaruoja patys.

4. Nepilnamečiai, kuriems sukako 16 metų, deklaruoja gyvenamąją vietą, jei negyvena kartu su tėvais, tėviais, globėjais arba kitais teisėtais atstovais ir pastarieji jų gyvenamosios vietos nedeklaravo.

5. Asmenų, kuriems yra įsteigta globa ar rūpyba, gyvenamąją vietą deklaruoja globėjai, rūpintojai, socialinės globos, sveikatos priežiūros įstaigų, kurioms pavesta eiti globėjų, rūpintojų pareigas, administracija.

5 straipsnis. Atleidimas nuo deklaravimo

1. Gyvenamosios vietos nedeklaruoja:

1) užsieniečiai, kurie yra užsienio valstybių diplomatinių ir prekybos atstovybių, konsulinių įstaigų bei tarptautinių organizacijų atstovybių, akredituotų Lietuvos Respublikoje, darbuotojai (diplomatai, administracinis bei techninis ir aptarnaujantis personalas), bei jų šeimos nariai visą akreditavimo laiką;

2) užsieniečiai, kurie yra užsienio valstybių visuomenės informavimo priemonių, akredituotų Lietuvos Respublikoje, atstovai, bei jų šeimos nariai, užsieniečiai, akredituoti prie valstybės institucijų, bei jų šeimos nariai visą akreditavimo laiką.

2. Tarptautinių sutarčių ir Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytais atvejais nuo gyvenamosios vietos deklaravimo gali būti atleidžiami ir kiti asmenys.

6 straipsnis. Deklaravimo duomenys

1. Deklaravimo duomenys yra sudėtinė informacijos apie Lietuvos Respublikos gyventojus dalis.

2. Privalomieji deklaravimo duomenys:

1) asmens kodas ar gimimo data, neturintiems asmens kodo;

2) vardas (-ai);

3) pavardė (-ės);

4) ankstesnė (-ės) pavardė (-ės);

5) asmens dokumentas;

6) deklaruojamoji gyvenamoji vieta;

7) gyvenamosios patalpos savininkas (-ai) (fizinis ar juridinis asmuo), jo adresas;

8) ankstesnioji gyvenamoji vieta;

9) atvykimo į gyvenamąją vietą data, išskyrus išvykstant į užsienį;

10) išvykimo iš gyvenamosios vietos data.

3. Gyvenamosios vietos deklaracijos formas nustato Vyriausybė arba jos įgaliota institucija.

4. Deklaravimo duomenys turi atitikti juos patvirtinančių dokumentų duomenis.

7 straipsnis. Deklaravimo tvarka

1. Gyvenamoji vieta deklaruojama atvykus gyventi į Lietuvos Respubliką arba būti joje ilgiau kaip 90 dienų per metus, taip pat kai gyventojas pasirenka (pakeičia) kitą gyvenamąją vietą Lietuvos Respublikoje ir kai Lietuvos Respublikos gyventojas išvyksta iš Lietuvos ilgesniam nei šešių mėnesių laikotarpiui.

2. Lietuvos Respublikos gyventojas vienu metu deklaruoja tik vieną gyvenamąją vietą, net jei gyvena keliuose vietose.

3. Nelaikomi pakeitusiai deklaruotąją gyvenamąją vietą:

1) Lietuvos Respublikos diplomatinėse atstovybėse ir konsulinėse įstaigose bei atstovybėse prie tarptautinių organizacijų dirbantys Lietuvos Respublikos piliečiai ir kartu su jais išvykę šeimos nariai visą darbo laiką;

2) asmenys, atliekantys privalomąją karo arba alternatyviąją tarnybą;

3) asmenys, besigydantys stacionarinėse sveikatos priežiūros įstaigose;

4) moksleiviai ir studentai mokymosi laikotarpiu;

5) asmenys, atliekantys laisvės atėmimo bausmę, laikomi kardomojo kalnimo vietose, socialinės bei psichologinės reabilitacijos įstaigose;

6) jūreiviai.

4. Asmenys, nurodyti šio straipsnio 3 dalyje, deklaruoja gyvenamąją vietą tuo atveju, jeigu ją pakeičia arba jeigu nutrūksta jų ryšiai su ankstesne gyvenamąja vieta.

5. Lietuvos Respublikos gyventojai, kurie yra deklaravę gyvenamąją vietą ir jų gyvenamoji patalpa nesikeičia, pasikeitus jų buto (namo) numeriui, gatvės, gyvenvietės, kaimo pavadinimui, gyvenamosios vietos iš naujo nedeklaruoja.

6. Jei Lietuvos Respublikos gyventojas neturi gyvenamosios patalpos, jis gyvenamosios vietos deklaracijoje gali nurodyti savo gyvenamosios vietos savivaldybės teritorijoje esantį laikiną kontaktinį adresą. Šis adresas nelaikomas gyvenamąja vieta ir nurodomas ne ilgiau kaip 90 dienų.

7. Deklaravimo įstaigai pateikiamoje deklaracijoje turi būti gyvenamosios patalpos savininko ar jo įgalioto asmens parašu patvirtintas sutikimas asmeniui apsigyventi savininkui priklausančioje gyvenamojoje patalpoje.

8. Deklaravimo taisyklės nustato Vyriausybė arba jos įgaliota institucija.

8 straipsnis. Klaidingų ar melagingai pateiktų deklaravimo duomenų ištaisymo ar naikinimo tvarka

1. Lietuvos Respublikos gyventojas, kuris pateikia klaidingus ar melagingus deklaravimo duomenis, laikomas nedeklaravusiu gyvenamosios vietos.

2. Jeigu yra gautas gyvenamosios patalpos savininko kreipimasis dėl klaidingų ar melagingų duomenų ištaisymo, deklaravimo įstaigos prašymu deklaraciją pateikęs asmuo privalo pateikti deklaravimo duomenis patvirtinančius ar paneigiančius dokumentus.

3. Sprendimą apie klaidingų ar melagingų deklaravimo duomenų ištaisymą ar panaikinimą priima deklaravimo įstaiga.

4. Klaidingų ar melagingų deklaravimo duomenų ištaisymo ar naikinimo taisyklės nustato Vyriausybė arba jos įgaliota institucija.

9 straipsnis. Gyvenamosios patalpos savininko teisė gauti informaciją, apskūsti sprendimus dėl deklaravimo tvarkos

1. Kiekvienas gyvenamosios patalpos savininkas turi teisę iš deklaravimo įstaigos gauti:

1) informaciją apie asmenis, deklaravusius gyvenamąją vietą jo gyvenamojoje patalpoje;

2) patvirtinimą apie klaidingų duomenų ištaisymą.

2. Atsisakymas suteikti gyvenamosios patalpos savininkui šio straipsnio 1 dalyje nurodytą informaciją, ištaisyti klaidingus duomenis gali būti per mėnesį apskūstas gyvenamosios vietos deklaravimo duomenų valdytojui, po to – teismui.

10 straipsnis. Deklaravimo terminas

1. Asmenys, privalantys deklaruoti gyvenamąją vietą, ją deklaruoja per 15 darbo dienų, atvykę į Lietuvos Respubliką arba pakeitę gyvenamąją vietą.

2. Asmenys, išvykstantys iš Lietuvos ilgesniam nei šešių mėnesių laikotarpiui, deklaruoja apie gyvenamosios vietos pakeitimą per 7 darbo dienas iki išvykimo.

11 straipsnis. Deklaravimo įstaiga

Deklaravimo įstaiga yra gyvenamosios vietos deklaravimo duomenų valdytojo įgaliota institucija. Deklaravimo įstaiga asmens prašymu išduoda atitinkamą gyvenamąją vietą patvirtinantį

dokumentą, taip pat išsiunčia gyvenamosios patalpos savininkui pranešimą apie asmenis, deklaravusius gyvenamąją vietą jo gyvenamojoje patalpoje.

III SKYRIUS DEKLARAVIMO DUOMENŲ APSKAITA, TVARKYMAS, NAUDOJIMAS

12 straipsnis. Deklaravimo duomenų apskaita

Gyvenamosios vietos deklaravimo duomenų apskaitą atlieka Vyriausybės įgaliota institucija – gyvenamosios vietos deklaravimo duomenų valdytojas.

13 straipsnis. Deklaravimo duomenų tvarkymas

Gyvenamosios vietos deklaravimo duomenų valdytojas duomenis turi suderinti su kitais valstybės registrais bei klasifikatoriais ir tvarkyti pagal Valstybės registrų įstatymą ir Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymą.

14 straipsnis. Deklaravimo duomenų naudojimas

Gyvenamosios vietos deklaravimo duomenys naudojami įstatymų nustatyta tvarka.

IV SKYRIUS ATSAKOMYBĖ

15 straipsnis. Lietuvos Respublikos gyventojų atsakomybė

Lietuvos Respublikos gyventojai, privalantys deklaruoti gyvenamąją vietą, pažeidę šį įstatymą, deklaravimo tvarką ar pateikę melagingus deklaravimo duomenis, atsako įstatymų nustatyta tvarka.

16 straipsnis. Deklaravimo duomenų valdytojų ir deklaravimo duomenų naudotojų atsakomybė

Gyvenamosios vietos deklaravimo duomenų valdytojai, pažeidę duomenų tvarkymo taisykles, ir gyvenamosios vietos deklaravimo duomenų naudotojai, pažeidę duomenų naudojimo tvarką, atsako įstatymų nustatyta tvarka.

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

17 straipsnis. Įstatymo įgyvendinimas

1. Vyriausybė iki 1999 m. liepos 1 d. parengia šio įstatymo įgyvendinimo programą, priima teisės aktus ir parengia įstatymų projektus, kurių reikia šiam įstatymui įgyvendinti.

2. Asmenys, turintys Lietuvos Respublikos piliečio pase ar leidime nuolat gyventi Lietuvos Respublikoje jų gyvenamąją vietą atitinkantį įrašą apie nuolatinę gyvenamąją vietą, laikomi deklaravusiais savo gyvenamąją vietą. Kiti asmenys deklaruoja savo gyvenamąją vietą šio įstatymo nustatyta tvarka.

3. Šis įstatymas įsigalioja nuo 1999 m. liepos 1 d.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

REPUBLIKOS PREZIDENTAS

VALDAS ADAMKUS